

OB ZAKLJUČKU 8. VSEDRŽAVNEGA KONGRESA KRŠČ. DEMOKRACIJE**POSTAVLJENI SO TEMELJI SREDINSKO-LEVIČARSKÉ POLITIKE****Osemdeset odstotkov odposlancev podprlo stališča Mora in predsednika Fanfanija - Podrobna analiza stvarnih problemov italijanske družbe - Skope besede in molk o manjšinskih problemih**

Čeprav se v trenutku, ko pišemo, 8. vse-
državni občni zbor Krščanske demokracije
še ni zaključil, vendar je po splošnem mne-
nju že zdaj gotovo, da bodo v vrstah naj-
večje italijanske politične stranke odločno
prevladala stališča, za katera se zavzemata
glavni strankin tajnik Moro in ministrski
predsednik Fanfani. Ker se z osrednjo in
glavno točko novega strankinega programa,
to je s sredinsko-levičarsko politiko, stri-
njata ne samo struji, ki ju vodita Moro in
Fanfani, temveč tudi sindikalisti in ostali
demokristjanski levičarji, računajo, da uži-
va nova politika podporo kakih 80 odstot-
kov odposlancev, prisotnih na kongresu v
Neaplju.

Proti sredinsko-levičarski vladi in politi-
ki, ki naj bi jo pričeli izvajati demokristja-
ni, socialni demokrati in republikanci ob
posredni ali neposredni podpori socialistov,
se je izjavilo le kakih 20 odstotkov odpo-
slancev, med katerimi je pa več sedanjih
ali bivših ministrov, kot na primer Andre-
otti, Scelba, Gonella, Pella, Tambroni itd.

Program bodoče vlade in vsebino njene
politike je na občnem zboru obrazložil po-
slanec Moro v poročilu, ki je trajalo več
kot šest ur. Z razliko od prejšnjih kongre-
sov Kršč. demokracije in tudi mnogih dru-
gih strank se Moro v poročilu ni bavil to-
liko z ideološkimi in drugimi načelnimi za-
devami, ampak je predvsem obravnaval
stvarna vprašanja, ki jih stranki postavlja
sedanji čas in ki jih mora tudi sproti reše-
vati. Očitno je, da so v demokristjanskih vr-
stah ideološka in druga načelna vprašanja že
razčističena in več ali manj natančno izobli-
kovana ter da tvorijo zdaj predmet razpra-
ve predvsem program dela in ukrepi, ki so
potrebni za rešitev najbolj perečih gospo-
darskih in socialnih problemov italijanske
družbe.

**UVELJAVLJANJE
SOCIALNIH SVOBOŠČIN**

Jasno je, da teh problemov Kršč. demo-
kracija ne more sama reševati, in sicer v
prvi vrsti zato, ker nima v parlamentu ab-
solutne večine poslancev. Zato je naravnost
prisiljena, poiskati si pomoč pri drugih
strankah in zlasti pri tistih, ki so ji po svo-
jem socialnem programu še najbližje. Do-
kler je bilo v Italiji treba braniti in utrie-
vati parlamentarno demokracijo in njene
temeljne ustanove, so zavezniški Kršč. de-
mokracije bili socialni demokrati, republi-
kanci in liberalci. Ker pa sedanje instituci-
je niso več v neposredni nevarnosti, je tre-
ba po mnenju večine demokristjanskih vo-

diteljev in strankinih članov poskrbeti, da
se celotni italijanski družbi priznajo in za-
gotovijo tudi **socialne svoboščine**, brez ka-
terih ni in ne more biti prave svobode in
enakopravnosti, to je resnične demokracije.

Že pred neapeljskim kongresom ni bilo
za demokristjane nobenega dvoma, da so-
cialdemokrati in republikanci lahko osta-
nejo tudi v bodočnosti njihovi zavezniški. To-
da večina je bila mnenja, da za dosego po-
stavljenega cilja ti dve stranki ne zadostu-
jeta, temveč da je treba demokratske vr-
ste še bolj razširiti. Osrednji in poglavni
predmet razprave na neapeljskem kongre-
su je bil prav ta, kako naj se demokratske
sile razširijo, se pravi, v katero smer
naj gre njihova akcija za pridobivanje no-
vih prijateljev.

EDINO MOŽNA SMER

Na to kočljivo vprašanje je poslanec Mo-
ro v Neaplju dal nedvoumen odgovor. »E-
dina smer — je dejal — v katero lahko gle-
damo, je tista, ki jo predstavljajo del jav-
nega mnenja, obseg sil, koristi in ideali, na
čelu katerih stoji socialistična stranka.« Mo-
ro je sicer takoj pojasnil, da ne gre v tem
trenutku za popolno, organsko zavezništvo
med socialisti in demokristjani, kakršno na
primer obstaja med socialnimi demokrati,
republikanci in krščanskimi demokrati, češ

Nov gospodarski program KD

Gospodarski program, ki ga je obrazložil
poslanec Moro, obsega 14 točk. Najprej ugo-
tavlja, da se je povojno italijansko gospo-
darstvo razvijalo po dveh, navidez naspro-
tujočih si tirih. Po eni strani se je gospo-
darstvo obnavljalo po zakonu povpraševa-
nja in ponudbe, to je po čisto kapitalistič-
nih načelih, po drugi strani pa se je sku-
šalo odstraniti gospodarsko in socialno za-
ostalost s pomočjo državnih ustanov in po-
djetij, kot so IRI, ENI, Blagajna za južne
pokrajine itd. Čeprav je takšna gospodar-
ska politika dala lepe uspehe, saj je v zad-
njem desetletju narodni dohodek letno na-
rašal povprečno za 6 odstotkov, ni kljub
temu odpravila obstoječih neravnovesij,
temveč jih je v določenih primerih še po-
globila. Vprašanje brezposelnosti in polza-
poslenosti je tako ostalo nerešeno; njegova
rešitev je zato poglavni cilj bodoče gospo-
darske politike.

V zadnjih letih se ni odpravila, temveč
se je celo poglobila razlika med dohodki,
ki jih delavci prejema v industriji in dru-

da takšno zavezništvo ovirata razredni zna-
čaj in nevtralistična zunanja politika socia-
listične stranke. Po Morovem mišljenju gre
pri tem za poskus, da se najdejo stične toč-
ke med programom in težnjami treh zavez-
niških strank in programom ter težnjami
socialistične stranke.

REŠEVANJE STVARNIH PROBLEMOV

Ta poskus pa bi se izvedel s sredinsko-
levičarsko vlado, ki bi jo sestavljali demo-
kristjani, socialni demokrati in republikan-
ci ter ki bi jo posredno ali neposredno pod-
pirali socialisti. S tem bi se tudi ugotovilo,
ali je mogoče, da se socialisti dokončno o-
tresejo močnega komunističnega vpliva in
se tako postopno, a dokončno vključijo v
demokratske vrste.

Kot smo že omenili, je poslanec Moro v
poročilu posvetil veliko pozornost stvarnim
problemom italijanske družbe in v prvi vr-
sti gospodarskim vprašanjem. To je tudi
razumljivo, saj se zavezništva med stranka-
mi sklepajo za reševanje stvarnih in ne ab-
straktnih problemov, ker pri teh lahko
vsakdo brez škode ohrani svoje stališče. Mo-
ro pa je bil naravnost prisiljen izdelati po-
droben gospodarski program stranke, ker
so ga že prej bili sestavili socialisti, s čimer
so tudi iznesli pogoje za morebitno pomoč
bodoči sredinsko-levičarski vladi.

gih gospodarskih panogah, ter med dohod-
ki, ki jih daje kmetijstvo. Zato je treba v
kmetijstvu opustiti staro in nenačrtno po-
litiko pomoči, ker je neučinkovita, če se ne
izvedejo tudi temeljite strukturne reforme.

KRIZA KMETIJSTVA

Zaradi krize v kmetijstvu se je še bolj
zaostрил položaj v južnih predelih države,
zaradi česar je treba pospešiti in povečati
industrializacijo Juga, pri čemer morajo v
prvi vrsti pomagati državna podjetja in u-
stanove. Rešitev vseh teh in drugih proble-
mov pa je tesno povezana z vprašanjem
strokovne izobrazbe in usposobljenosti mla-
de delovne sile. Ker tega perečega vpraša-
nja ne more rešiti današnja šola in ga ne
bo mogla reševati vsaj še nekaj let, je nuj-
no, da se seže po novih sredstvih, ki naj
omogočijo, da se mladina nauči kakega po-
klica, kar velja tudi za brezposelne in tiste
delavce, ki iz kakršnegakoli vzroka mora-
jo zamenjati svoj poklic.

RADIO TRST A

• NEDELJA, 4. februarja, ob: 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Slovenski narodni motivi; 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice Sv. Justa; 11.30 Oddaja za najmlajše: »Usodne želje«, pravljica (Radislav Rudan - Saša Martelanc), igrajo člani RO; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj — Odmevi tedna v naši deželi; 14.45 Pojeta Majda Sepe in Maja Gabor; 15.45 Portret v miniaturi: Helmut Zacharias; 17.00 Tvorinica sanj, obzornik filmskega sveta; 18.30 Goriški obiski: St. Maver; 21.30 Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta — Vinko Ukmar: Godalni kvartet; 22.00 Nedelja v športu.

• PONEDELJEK, 5. februarja, ob: 18.00 Italijanščina po radiju; 19.00 Znanost in tehnika — Aljoša Vesel: »Ferdinand Porsche in njegovo delo«; 20.30 Valentino Fioravanti: »Podeželske pevke«, opera v dveh dejanjih. Približno 21.30 Opera, avtor in njegova doba.

• TOREK, 6. februarja, ob: 18.00 Radijska univerza — Tone Penko: Hormoni; »Se o prileđični žlezi«; 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše; 21.00 Slovenske Lavre — Martin Jevnikar: »Fran Levstik, Zidarjeva Tona in Koširjeva Franja«; 21.40 Koncert pianista Claudia Gherbitza; 22.00 Obletnica tedna — Josip Tavčar: »Ob 150-letnici rojstva pisatelja Charlesa Dickens«.

• SREDA, 7. februarja, ob: 18.00 Slovenščina za Slovence; 18.30 Italijanski operni pevci: »Giulietta Simonato« (Claudio Gherbitz); 19.00 Zdravstvena oddaja (dr. Milan Starc); 20.30 Klasik meseca: Jean Baptiste Molière: »Skopuh«, komedija v petih dejanjih, prevod Niko Kuret, igrajo člani SG v Trstu.

• ČETRTEK, 8. februarja, ob: 18.00 Radijska univerza — Slavko André: Osnovni pojmi geofizike: »Hidrografija«; 18.30 Iz italijanskega glasbenega ustvarjanja: »Koncerti Augustea«; 19.00 France Prešeren v spisih mladega rodu (Vinko Beličič); 20.30 Znanj dirigenti: Otto Klemperer. Približno ob 21.15 Jože Peterlin: »Ivan Meštrovič, življenje in delo«. Približno ob 21.10 Claudio Corlier: »Kultura New Deal«.

• PETEK, 9. februarja, ob: 18.00 Italijanščina po radiju; 18.30 Skladbe italijanskih sodobnih avtorjev — Giorgio Cambissa: Koncert št. 2 za orkester; 19.00 Šola in vzgoja — Anton Kacin: »Neskladnost vzgoje v teoriji in praksi«; 20.30 Gospodarstvo in delo; 21.00 Koncert operne glasbe; 22.00 Novele 19. stoletja — Antonio Fogazzaro: »Lizina ura«; 22.55 Moderna sonata — Josip Stolcer Slavenski: Sonata za klavir, Ivo Petrič: Sonata za klarinet in klavir.

• SOBOTA, 10. februarja, ob: 14.40 Zenski vokalni kvartet iz Ljubljane; 15.00 Mali koncert; 15.30 »Visoka pesem«, igra v petih dejanjih (Ilka Vašte - Mirko Javornik), igrajo člani RO; 17.45 Dante Alighieri: Božanska komedija — Nebesa, 13. spev. (Prevod A. Grádnik, pripravil B. Tomažič); 18.30 Jazz panorama; 19.00 Pomenek s poslušalkami; 20.40 Zbor »Korotan«; 21.00 Skladbe Johannes Brahmsa.

TEDENSKI KOLEDARČEK

4. februarja, nedelja: 5. po Razglasenju
5. februarja, ponedeljek: Agata
6. februarja, torek: Doroteja
7. februarja, sredo: Romuald
8. februarja, četrtek: Janez iz Mate
9. februarja, petek: Ciril Aleks.
10. februarja, sobota: Sholastika

TITO SPET V KAIRU

Na povabilo predsednika Naserja bo Tito dospel v nedeljo v Kairo. Uradno sporočilo pravi, da bo jugoslovanski predsednik prebil v Združeni arabski republiki kratke počitnice. Prav gotovo pa bo ta oddih združen tudi z razgovori z najvišjimi voditelji bližnje republike. V tej zvezi nekateri listi pišejo, da namerava Tito dati pobudo za novo konferenco nevezanih držav, na kateri bi razpravljali predvsem o gospodarskem sodelovanju med nevtralnimi deželami.

OBČNI ZBOR DIJAŠKE MATICE V TRSTU
Podporno društvo Dijaška Matica v Trstu bo imelo redni občni zbor v torek, 13. februarja, ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v ul. Geppa 9/II.

Odbor

Postavljeni so temelji sredinsko-levičarske politike

(Nadaljevanje s 1. strani)

S tem seveda ni rečeno, da mora dosežani ustroj šolstva ostati nespremenjen, temveč so tudi na tem področju potrebne korenite reforme. Moro se je končno dotaknil vprašanja nacionalizacije električne sile in proizvodne industrije, za kar se zavzemajo socialisti. V tej zvezi je izjavil, da načelno ni proti podržavljanju. Takšna rešitev pa je potrebna le, če se izkaže, da ni mogoče drugače zmanjšati proizvodnih stroškov in s tem poceniti električno silo. Po njegovem je treba najprej ustvariti take »tehnične pogoje, ki bodo omogočili skladen razvoj« celotne industrije.

NAČRTNA POLITIKA

Tudi v tej gospodarski panogi kot sicer v vseh ostalih je treba torej uvesti načrtno ali plansko politiko, češ da je to edino sredstvo, ki omogoča smotni razvoj celotne gospodarske dejavnosti in tudi dosego zastavljenega cilja. Jasno pa je, da načrtna politika ni mogoče izvajati z današnjim organizacijskim in upravnim ustrojem države in so zato tudi tu potrebne reforme.

Morovo poročilo in njegov gospodarski program so socialni demokrati in republikanci pozitivno ocenili, medtem ko se socialisti še niso izjavili. Očitno pa je, da bo predvsem gospodarski program Kršč. de-

mokracije tvoril glavni predmet razprave med bodočih pogajanjih s socialisti in bo verjetno tudi odločilno pripomogel k sestavi sredinsko-levičarske vlade.

NEOPRAVICEN MOLK

Naj še na koncu omenimo, da je poslanec Moro v poročilu omenil tudi vprašanje Južne Tirolske. V tej zvezi je dejal, da je bil položaj tamkajšnje manjšine popolnoma urejen z Gruber-Degasperijevim sporazumom in da se sedanji spor tiče le njegovega izvajanja. Dodal pa je, da »vzbuja zapanje delo posebne komisije, ki jo je prejšnjega septembra ustanovil minister Scelba«. Kar je Moro povedal o tem vprašanju, je vsekakor premalo spričo obsega, ki ga je zlasti v zadnjem času dosegel avstrijsko-italijanski spor.

Niti besedica pa ni bila na kongresu izrečena o položaju slovenske manjšine, ži večje v Italiji, kar nam potrjuje mnenje, da se Kršč. demokracija za to vprašanje prav nič ne briga in da zanj sploh ne obstaja. Da je takšno stališče napačno in politično nemodro, je že dokazala zgodovina in bo pokazal tudi bodoči razvoj dogodkov. Takšno stališče meče seveda slabo luč na stranko italijanskih katoličanov in predvsem na njene predstavnike v Trstu ter Gorici, ki so se ponovno izkazali kot nedorasli političnemu položaju, v katerem delujejo.

Zaključek kongresa

Neapeljski občni zbor Kršč. demokracije se je zaključil šele danes zjutraj. Odposlanci so z večino glasov odobrili resolucijo, ki sta jo predložili večinski struji, na čelu katerih sta glavni tajnik Moro in ministrski predsednik Fanfani. Hkrati je bil izvoljen nov vsedrjavni strankin svet, v katerem imata dve največji struji skupno 80 svetovalcev, sredinska struja, ki jo vodi minister Scelba ima 20 mest, levičarji pa 18.

Tečaji italijanske kulture

Včeraj zjutraj so se začela predavanja o italijanskem jeziku, slovstvu in kulturi v Koprščini. Ti kulturni tečaji so namenjeni dijakom in šolnikom italijanskih srednjih šol v Kopru in Piranu; zanje so tečaji obvezni. Trajali bodo do 10. februarja, in sicer vsak dan po štiri ure. Profesorjev in učiteljev, ki morajo obiskovati te tečaje, je okoli 70; dijakov tudi približno toliko. Predavajo profesorji z italijanskih univerz in licejev. Italijanski profesorji so povabljeni na izredna predavanja tudi v Pulj in Rovinj.

Pri svečani otvoritvi tečajev sta bila nazvoča tudi člana mešane komisije dr. Gerin iz Trsta ter prof. Angioletti s tržaškega šolskega skrbništva.

Namera, pomagati italijanski manjšini v Jugoslaviji, da poglobi kulturne stike z matičnim narodom, je zlasti v duhu evropske skupnosti vse hvale vredna.

Pričakujemo pa, da bodo tudi profesorji iz ljubljanske univerze imeli kmalu možnost seznaniti našo srednješolsko mladino in šolnike z najnovejšimi slovstveno - kulturnimi napredki v Sloveniji.

Izobčena Kuba

Na konferenci Organizacije ameriških držav so izključili s 14 glasovi proti nemu (Havana) republiko Kubo iz zveze. Glasovanja so se pa vzdržale največje južno-ameriške države: Argentina, Brazilija, Čile, Bolivija, Mehika in Ekvador. V izjavi o izključitvi je rečeno, da se je sedanja Fidel Castrova vlada na Kubi izrekla za leninistično-marksistično smer; takšno stališče pa da je v nasprotju s politiko Zveze ameriških držav. Kubanski predsednik Dorticos je po glasovanju izjavil, da meddržavna ameriška organizacija ni svobodna zveza, marveč da usmerja svojo politiko pod pritiskom Združenih držav.

Izključitev bo imela za Kubo tudi določene gospodarske posledice, ker je Sovjetska pomoč le nekoliko preoddaljena.

Dokaz politične zmede

Bivši francoski ministrski predsednik George Bidault že dolgo ne skriva svoje simpatije s skrajnimi nacionalisti v Alžiriji in Franciji. Vse pa kaže, da je zadnje čase postal čedalje bolj drzen. Tako je pred dnevi nastopil na nemški televiziji in se o generalu Salanu, voditelju tajne nacionalistične teroristične organizacije OAS takole izrazil: »Mislim, da je pogumen mož. Naj ga Bog še dolgo ohrani pri življenju.«

Kako je mogoče, da se Bidault nekaznovano lahko takole izraža o človeku, ki ga je redno sodišče obsodilo na smrt, je res prava skrivnost. Toda tudi to je dokaz, da vlada v Franciji velika politična zmeda.

Izdaja Konzorcij Novega lista • Odgovorni urednik Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphise« - Trst, ulica Sv. Frančiška 20 - Telefon 29-477

Zopet zblizanje?

Odnosi med Združenimi državami in Sovjetsko Zvezo so v zadnjih mesecih nihali sem ter tja. Enkrat prijateljstvo, nato zmerjanje. Vsi znaki, čeprav komaj zaznatni, kažejo, da se zdaj spet približujemo prijateljski fazi.

V Berlinu so se poveljniki štirih zasebnih odsekov domenili, da se bodo spet smeli premikati iz odseka v odsek; ta pravica velja samo za poveljnike in njih spremljevalce, kajti zidana pregrada bo še ostala.

Drugi znak je sestanek uradnega glasnika Bele hiše Salingerja z načelnikom moskovskega ministrskega dopisnega urada Harlamovim. Oba sta se domenila za javne nastope sovjetskih in ameriških voditeljev po televiziji. Politično pomembno je bilo tudi kosilo, na katero je predsednik Kennedy povabil časnikarja Adjubeja, zeta Nikite Hruščeva, in njegovo ženo Rado. Razgovor med kosilom je bil prav prisrčen. Adjubej je časnikarjem izjavil, da so tudi takšni majhni koraki med obema velesila zelo potrebni.

Odložen polet

Amerikanci so ponovno odložili polet vse-mirskega letalca Johna Glenna proti luni na dan 13. februarja. Znanstvenike je oslepila tudi raketa »Ranger III.«, od katere so pričakovali, da bo samodelno oddajala fotografije o luninem površju. »Ranger« pa je zaradi neke mehanične pomote odbrzel v razdalji 35 tisoč kilometrov proti soncu. Zaradi prevelike oddaljenosti od lune, ni poslal nobene fotografije na zemljo in jo seveda — tudi ne bo več.

Sovjetsko časopisje se že na rahlo posmehuje Amerikancem, ki da prezgodaj trobijo v svet o uspehih svoje astronavi-ke, še preden so gotovi o izidu.

Umrli je dr. Karel Podgornik

Iz Solkana je prišla žalostna novica, da je umrl bivši goriški poslanec v rimskem parlamentu dr. Karel Podgornik.

Z imenom dr. Podgornika je združen do-bršen del politične zgodovine goriških Slo-vencev. V politično areno je stopil zelo borbena ob koncu prve svetovne vojne. Ob razsulu avstrijske fronte na Piavi je v Go-rici načeloval Narodnemu svetu. Že zaradi te svoje dejavnosti so ga začele preganjati italijanske oblasti. Leta 1921 so ga Slovenci izvolili s petimi drugimi kandidati, med temi tudi pokojnega Ščeka, za svojega za- stopnika v rimsko poslansko zbornico. Tam se je neustrašeno boril za pravice svojega naroda. Po ukinitvi ustavnih pravic je na- daljeval delo v svoji odvetniški pisarni.

Obenem je vztrajno deloval v slovenskih narodnih organizacijah na Goriškem ter tudi pri skupnem tajnem Narodnem odbo- ru. Med vojno je bil preganjan in poslan z drugimi vidnejšimi Slovenci v taborišče v Urbisaglio.

Po drugi svetovni vojni je postal pred- sednik Demokratične fronte. Pozneje se je pa preselil v Solkan, kjer je do svoje vi- soke starosti užival zasluženi pokoj.

Pokojni je bil vedno poštene narave, ki si ji znala pridobiti spoštovanje. V zgodovi- ni goriških Slovencev mu bo vedno ohran- njen časten spomin. Spoštovani družini izrekamo ob bridki izgubi naše globoko sožalje.

NOVICE

Prelom v Ženevi

V Ženevi se je v ponedeljek pripetil dr- godek, ki je šel skoro neopažen mimo jav- nosti, a utegne imeti za svetovni mir zelo hude posledice. Konferenca o nadzorstvu nad atomskimi poskusi se je po 353 sejah nenadoma pretrgala. Pogajanja o jedrski razoroževanju so se začela že 31. oktobra 1958. Razprave so se dvanajstkrat prekini- le, ker niso ameriški in sovjetski zastopniki našli skupne točke. Zadnje zasedanje se je začelo 16. januarja.

V ponedeljek je po dveurni seji vstal so- vjetski zastopnik Zarapkin in je izjavil: »Pogajanja za prekinitev poizkusov z jedr- skim orožjem so propadla. Zapadne sile so jih torpedirale.« Ameriški zastopnik Wright je pa zvrnil odgovornost na Sovjetsko zvezo z besedami: »Sovjetska zveza je cinično podrla vse upe človeštva.«

Na koncu seje se niso mogli zastopniki zediniti niti za dokončno besedilo skupne izjave. Američani so predlagali, naj se zapi- še, da so pogajanja samo odgodena, Zarap- kin je pa zahteval, naj se pove, da so po- gajanja sploh pretrgana.

Dejansko je po vseh nešteti konferencah zopet odprta pot za tekmo v oboroževanju z atomskim orožjem.

KOT V ČASIH FRA DIAVOLA

V mladih letih smo kar požirali povesti o roparskih podvigih Fra Diavola v Južni Ita- liji in na Siciliji. Zdi se, da se tisti časi zopet vračajo. Vsako toliko beremo o ro- parskih napadih na avtobuse in zasebna vo- zila po cestah Kalabrije in Sicilije.

Zdaj je na vrsti pokrajina Trapani na Siciliji. Na glavno cesto med Poggioreale in Camporeale so roparji s črnimi krinkami na obrazu navalili debelo kamenje in so ustavili potniški avtobus. Potnikom so po- brali vse, kar so imeli po žepih; vsega sku- paj so pa nabrali le za 150.000 lir. Večji do- biček so jim dali sledeči štirje avtomobili, katere so popolnoma izropali. Ko so pridr- veli orožniki, so se roparji že zgubili s ple- nom v goščo.

Zdravnikov manjka

Po vseh državah sveta se opaža upadanje umrljivosti. Zdravniški vedi se je posrečilo najti cepiva proti raznim nalezljivim bolezi- nim, posebno v nekdanjih kužnih središčih. Na prvi pogled bi se zdelo, da je manjša umrljivost in pobijanje nevarnih boleznih posledica izredno velikega števila zdravni- kov in urejene svetovne higienske mreže. V resnici se pa prav v sedanjem času zelo občuti pomanjkanje zdravnikov. Po mnenju svetovne zdravstvene organizacije manjka na svetu še vedno en milijon in pol zdrav- nikov. V Evropi pride sicer povprečno na 600 do 800 oseb po eden zdravnik, Afrika pa ima komaj na vsakih 70.000 prebivalcev po enega zdravnika. Prav tako je različno število zdravnikov tudi po posameznih dr- žavah. Največ jih je v Izraelu, sledi Sovjet- ska zveza. V Jugoslaviji pride na vsakih 1500 prebivalcev po eden zdravnik; v Alba- niji, ki je na zadnjem mestu na zdravstve- ni listi evropskih držav, pride komaj 4600 ljudi po enega zdravnika.

Če umre bandit...

V ponedeljek se je neapeljsko ljudstvo kar drenjalo po mestnih ulicah in strmelo v krasni pogrebni sprevoz. Osem belcev je vleklo pozlačen pogrebni voz s srebrno kr- sto, v kateri je ležalo truplo umrlega na- čelnika njujorških gangsterjev Lucky Lu- ciana. 65-letnega organizatorja banditskih tolp so ameriške oblasti izgnale iz države, potem ko je presedel več let ječe. Pred ne- kaj leti se je poln milijonov končno na- stanil v Neaplju. Preprosto ljudstvo ga je kar oboževalo, ker je na sprehodih metal med množico kar cele pesti kovancev. Pod- piral je tudi farno bolnišnico v najbolj rev- nem mestnem okraju. Priredili so mu sve- čan pogreb z mašo in viljami. V cerkvi pa je bilo več časnikarjev in policajev kot ljudstva. Kljub varnostnim odredbam je prišlo do pretepa, ker so Lucianovi tova- riši hoteli preprečiti fotografiranje pogreba

V svetu demagogije in frazerstva...

Videmski »Messaggero Veneto« se je v to- rek obregnil ob dva naša dopisa iz devinsko- nabrežinske občine, katera smo objavili v zadnji številki. Prvi dopis se je tikal vesti, da bo rimski državni svet 27. t. m. pričel proučevati priziv proti občinski upravi v Na- brežini, ki je pred nekaj meseci odbila proš- njo za zgradnjo nadaljnjih 260 stanovanj za istrske begunce v Sesljanu.

List v tej zvezi med drugim piše, kako se v dopisu »pritožujemo«, da bo državni svet o tej zadevi razpravljal že 27. t. m., in trdi, da bi mi želeli, naj bi se razprava odnesla v nedogled, tako da bi bili »begunci prisil- jeni še vedno bivati v barakah in drugih za- silnih stanovanjih«.

Pisec teh vrstic v »Messaggero« očitno ne zna niti, koliko je prstov na eni roki, kajti vsak, še tako preprost naš bralec ve, da se mi nismo ne pritoževali ne izražali kakih že- lja, temveč le ugotovili, da je državni svet pri omenjenem prizivu uvedel nenavadno hiter postopek, kar prav gotovo ni v skladu z njegovo prakso. Zato je naše začudenje u- pravičeno, kot je tudi povsem upravičena naša sumnja.

»Messaggero« se nadalje spotika ob dopis, v katerem smo poročali, da je štivanska pa- pirnica vložila na občino prošnjo, naj ji pro- da kakih 100 tisoč kv. m zemljišča, na kate- rem namerava graditi stanovanja za svoje delavce. V tej zvezi list spet po svoje zavija naše besede, ko trdi, da smo pisali, da ob- činski svetovalci ne smejo dovoliti gradnje novih poslopij. Če je »modrijan« pri »Mes- saggero« tudi površno bral naš dopis, bi mor- ral vedeti, da smo se mi le vprašali, kako more vodstvo papirnice pričakovati, da bo- do svetovalci z naklonjenostjo pretresali prošnjo za nakup zemljišča, če že vnaprej vedo, da se bodo v nova stanovanja naselili delavci, ki so v ogromni večini doma iz dru- gih pokrajin.

To je dejstvo, ki izhaja iz naše ugotovitve, da je tovarna doslej zaposlila odločno pre- malo domače delovne sile, ker daje raje prednost nedomačinom.

Na koncu »Messaggero« prične besedičiti o ustavi, suverenosti, o naporih, da se obogati »kraška puščava« itd., s čimer je že zdrknil v svet demagogije in frazerstva. Po tej poti pa mu mi nočemo slediti.

Tržaškega

Tržaški mestni svet:

RAZPRAVA O PRORACUNU

Na zadnjih sejah tržaškega občinskega sveta tvori glavni predmet razprave proračun za leto 1962. Od svetovalcev, ki so se doslej oglasili k besedi, omenjamo najstop dr. Jože Dekleve, ki se je med drugim zlasti zavzel za izdatnejšo pomoč slovenskim šolam, predvsem industrijski strokovni šoli v Rojanu, in zahteval več sredstev za izvedbo raznih del v tržaški okolici.

Ob tej priložnosti je tudi ponovno obrazložil zahteve, ki jih tržaški Slovenci postavljajo oblastvom, da se zaščitijo in zagotovijo njihove narodne pravice. Dr. Dekleva je med drugim zahteval, naj se določila londonskega sporazuma objavijo v Uradnem listu.

PROSTA IZBIRA ZDRAVNIKA

V kratkem začne veljati tudi na Tržaškem ozemlju zakon, po katerem si zavarovanci INAM lahko sami zberejo zdravnika, medtem ko doslej takšna izbira ni bila mogoča. Zavarovancem je skupno na razpolago 191 zdravnikov; celotno ozemlje pa je razdeljeno na štiri sekcije in zavarovaneec lahko izbira le med tistimi zdravniki, ki so vpisani v seznam posamezne sekcije.

Zavarovanci, ki bivajo v mestu in predmestjih, se morajo zglasiti od 5. do 25. februarja v ul. Diaz 25 (bivši anagrafski urad) od 8. do 13. in od 16. do 20. ure ter sporočiti, kateri je njihov zaupni zdravnik. Hkrati si morajo izbrati tudi specialista za otroške bolezni.

Za zavarovance z ostalega ozemlja veljajo naslednja navodila: **Sv. Križ** — ambulanta INAM — 4. februarja od 8. do 13. ure; **Prosek in Kontovelj**: 4. 2. od 8. do 13. ure; **Opčine, Bani, Trebče** (ambulanta INAM na Opčinah): 3. 2. od 8. do 13. in od 16. do 20. ure ter 4. 2. od 8. do 13. ure; **Bazovica, Padriče, Gropada, Gročana, Pesek**: ista dneva in isti urnik kot za Opčine; **dolinska občina** (županstvo): 25. in 26. 2. od 8. do 13. ure ter 27. 2. od 8. do 13. in od 16. do 18. ure; **zgoniška občina** (županstvo): 3. 2. od 8. do 13. in 16. do 18. ure ter 4. 2. od 8. do 13. ure; **repentaborska občina** (županstvo): 4. 2. od 8. do 13. ure; **miljska občina** (ambulanta INAM): 18., 19., 20. in 21. februarja od 8. do 13. in od 16. do 18. ure.

Za **devinsko-nabrežinsko občino** je določeno naslednje: Devin, Štivan, Medja vas (ambulanta v Devinu): 4. 2. od 8. do 13. ure; Sosljan in Vižovlje (ambulanta v Sosljanu): 3. 2. od 8. do 13. in od 16. do 18. ure in 4. 2. od 8. do 13. ure; Mavhinje in Cerovlje (ambulanta v Mavhinjah): 4. 2. od 8. do 13. ure; Sempolaj, Praprot, Prečnik, Trnovica (ambulanta v Sempolaju): 4. 2. od 8. do 13. ure; Nabrežina in Slivno (ambulanta v Nabrežini): 3. 2. od 8. do 13. in od 16. do 18. ure ter 4. 2. od 8. do 13. ure.

Boršt:

GROZNA NESREČA

Med Botačem in Borštom, in sicer na ozki ter nevarni poti ob grebenu Glinščice, se je v ponedeljek zvečer zgodila nesreča, kakršne ne pomnijo v naši okolici. Avto Fiat 500 C je iz nepojasnjenih vzrokov zašel

s ceste in zletel v kakih 100 m globok prepad ter se dobesedno raztreščil. Pri tem pa sta zgubila življenje oba potnika. Njuni trupli je slučajno našel neki domačin iz Boršta, ko je v torek zjutraj šel na delo v Botač.

Prav kmalu se je zvedelo, da sta ponesrečenca 28-letni Sergij Bordon iz Domja in 30-letni Liano Novello iz Kermenke. Bordoneva žena je hčerka gostilničarja iz Botača in se trenutno mudi s komaj poldrug mesec starim sinčkom pri starših, kjer sta jo na dan nesreče obiskala mož in njegov prijatelj, ki je bil tudi lastnik avtomobila Novellova žena pa je tajnica na slovenski industrijski šoli v Dolini.

Grozna nesreča je vzbudila globok vtis po vsem Bregu, ker sta bila ponesrečenca zelo znana. Naj jima sveti večna luč. Hudo prizadetim družinam izrekamo globoko sožalje.

Bazovica:

OBČNI ZBOR POGREBNEGA DRUŠTVA

Pogrebno podporno društvo iz Bazovice vabi vse svoje člane na redni občni zbor, ki bo v nedeljo, 4. t. m., ob 16. uri v Pre slovi dvorani.

Repentabor:

KRIZA V OBČINSKEM ODBORU

Zaradi nesoglasja, ki so nastala med županom in odborniki neodvisne skupine, je repentaborski občinski odbor v krizi. Na izredni seji, ki je bila zadnji petek in je bila sklicana na zahtevo 5 svetovalcev, so odbornik Guštin Veljko in oba namestnika odstopila. Svoj korak so utemeljili, češ da v okviru odbora ni sodelovanja, da župan ni dovolj delaven in da ni upošteval nekaterih odborovih sklepov. Grajali so nadalje postopek komisije, ki je proučevala prošnjo za izdajo neke obrtnice in ki ji načeluje župan, češ da je pri tem skušala favorizirati županovega sina.

Župan Bizjak je zavrnil vse očitke in jih označil za bedarije ter za poskus, da se razbije enotnost repentaborskega naprednega prebivalstva. »Napredni Repentaborčani — je med drugim dejal — so bili vedno enotni; njih občinska uprava je bila za vzgled drugim občinam ter uživala ugled tudi pri oblastvih. Zato je treba v odbor imenovati ljudi, ki ne bodo razbijali enotnosti, temveč jo čuvali in utrjevali.

Župan je končno odredil, da se za soboto, 3. t. m., skliče nova seja, na kateri bodo svetovalci izvolili novega odbornika in namestnika. Občinski odbor sestavljajo, kot znano, župan, dva odbornika in dva namestnika.

SLOVENSKO DOBRODELNO DRUŠTVO

prideji v soboto, 10. februarja 1962, v hotelu »Excelsior Palace« svoj tradicionalni

»DOBRODELNI PLES«

Pričetek ob 21. uri.

Vstop izključno z vabili, ki se dobijo na sedežu društva v Trstu, ulica Machiavelli 22, telefon 36-275, vsak delavnik od 10. do 12. in od 17. do 19. ure. Tu se lahko tudi rezervirajo mize.

Milje:

SPOMENIK PADLIM

Na zadnji seji miljskega obč. sveta je župan Pacco med drugim sporočil, da bo marca meseca v Miljah vrsta predavanj o odporiškem gibanju v Italiji. Predavanja bodo v dvorani »Volta«, ki so jo dali na razpolago socialni demokrati. Hkrati je poročal, da je posebna komisija že izbrala načrt spomenika padlim, a da še niso urejena nekatera postranska vprašanja, tako da še ni mogoče vedeti, kdaj se bodo začela dela.

STAVKA URADNIKOV V LADJEDELNICI

Za jutri je proglašena stavka vseh uradnikov, zaposlenih v Jadranskih ladjedelnih v Trstu in Tržiču. Vseh uradnikov je okrog dva tisoč in zahtevajo, naj se jim povišajo plače, naj se jim prizna štirinajsta plača in še nekatere druge izboljšave.

Zaradi stavke uradnikov so zadnji teden nastali v Tržiču precej hudi neredi. V spopadih s policijo je bilo ranjenih več oseb.

Beneška Slovenija

TRČMUN

Res je, da se pri nas na osnovni šoli vsa deca uči le v italijanskem jeziku, toda mi doma govorimo vsi v materinem slovenskem jeziku. Saj je Trčmun tudi rojstni kraj Ivana Trinka. To je dobro znano vsem duhovnikom videmske nadškofije, ki so bili Trinkovi učenci.

Zdi se pa, da obe zgoraj povedani resnici nista vsem znani. Pred nekaj dnevi smo imeli pri nas sveti misijon. Zelo čudno se nam je zdelo, ko niso furlanski misijonarji spregovorili niti ene slovenske besede ne na prižnici ne v spovednici.

Res je tudi, da naš župnik ne zna slovenski. Mi mu ne zamerimo, ker je zaposlen v važnem in dobičkanosnejšem delu, odkar je postal šofer in prevaža otročiče v vrtec. Vsako jutro jih pobira po vaseh in jih zvečer pripelje s svojim avtom domov. Zato se ničemu več ne čudimo.

CENTA

Na vrhu griča Bernadio nad Cento je bil postavljen po vojni spomenik v čast padlim. Spomenik, pravzaprav kostnica, je bil zgrajen v obliki piramide s svetilnikom na vrhu. Daleč naokrog so ga videli. V veliki nevihti, ki je predlanski december divjala po vsej okolici, je udarila strela v svetilnik in ga je skoraj razrušila.

Občinske oblasti so sklenile, da ga bodo popravile. Poseben oddelek vojne mornarice, ki ima skrb za morske svetilnike, je že izdelal načrte in se lotil obnovitvenih del pri spomeniku. Obnovljen bo v prejšnjem slogu.

Gibati so se začela tudi delovišča za obnovo in popravo stranske ceste iz Cente v Tricesimo. Pozneje jo nameravajo tudi asfaltirati, kar bo vsem zelo koristilo.

SPETER

Že od nekdanj se se po naših krajih bavi la dekleta in žene v zimskih časih tudi s čipkanjem. Njih izdelki so sloveli, posebno videmske gospe so jih cenile. Čipke so se prodajale tudi v svet in so donšale vsaj skromen zaslužek v zimskem času, ko ni bilo od nikoder drugod denarja.

KRIZA V BOLNISNICI

Jeza in očitki med strankami vladne po vezave zaradi predsedniškega mesta v upravnem odboru bolnišnice se še niso polegli. Polemika, ali je pravilno izvoljen na to mesto dr. Polesi in ali je prefekt imel sploh pravico njega odstaviti in imenovati odvetnika Cosso na to mesto, je še prav tako živahna kot pred štirinajstimi dnevi.

Socialdemokratska stranka je izdala razglas, v katerem dvoumno pravi, da ni stavila krščanskim demokratom nikakih pogojev za soudeležbo pri upravi. Potem pa nadaljnje, da dr. Polesi ni pripravna oseba za takšno mesto in pohvali prefektovo odločitev, ker je imenoval dr. Cosso za predsednika.

V razpravo so posegli sedaj še mislini. Njih poslanec Michieli Vettori je vložil na notranjega ministra vprašanje, kako da si je upal goriški prefekt zavreči volitve u pravnega odbora bolnišnice in postaviti drugo osebo. Ugovarja prefektovemu odloku, češ da hoče s svojim odlokom potrditi

pravilo, da si stranke že vnaprej razdelijo upravna mesta, ne da bi upoštevale sposobnost svojih privržencev in še manj javno mnenje. Govori se celo, da namerava dr. Polesi vložiti priziv na državni svet.

PODGORA

Prošnje in pritožbe, da leži po pobočjih Kalvarije še vse polno nerazpočenih granat, so pristojna oblastva vzela resno na znanje. Iskanje nevarnega streliva še izza prve svetovne vojne se je začelo res sistematično; vsaj te dni opazujemo, da si orožniki resno prizadevajo odstranjevati nevarnost. Skoraj vsak dan najdejo kakšno celo granato ali ročno bombo. Te dni so odkrili skoro sredi vasi, pri hiši številka 7, nasproti »pašarele«, veliko avstrijsko granato, težko dva stota. V soboto zjutraj jo je poseben tehnični oddelek iz Vidma previdno na'ložil na tovornjak. Nekje na kraški goličavi so jo nato razstrelili.

Podgora pa ima poleg granat še druge nevarnosti. Iz podgorskih predilnic to je iz novih oddelkov za rajon, se spet vleče takšen smrad, da kar duši spodnji del Podgore. Se res ne da odpraviti ta smrad po gnilih jajcih?

POUČEN IZLET

V soboto dopoldne so šli dijaki goriških slovenskih višjih srednjih šol z g. ravnateljem in profesorji na poučni obisk v podgorske predilnice. Kavnateljstvo tovarnjim je prijazno dalo na razpolago tehnične voditelje, ki so dijakom pojasnjevali ves potek proizvodnje od surovega bombaža do najfinjših tkanin z monogrami. V triurnem obhodu so si dijaki ogledali večino tovarniških naprav in se zanimali za način dela in proizvodnje. Taki praktični in poučni obiski gotovo več zaležejo kot sama teoretična razlaga v šoli. Tega mnenja so tudi mnogi starši.

PROTI KOZAM

V Gorici je našel poziv zdravstvenih oblasti, naj se prebivalstvo predhodno cepi proti kozam, precej odmeva. Nad tisoč oseb se je že podvrglo cepljenju. V prvi vrsti so prišli v poštev železničarji, finančniki in obmejni stražniki, šoferji tovarnikov in bančni uslužbenci.

Po zadnjih ministrskih določbah se bodo morali obvezno cepiti tudi vsi dijaki od 12 leta dalje. Šolarji osnovnih šol, ki so bili že v predšolski dobi cepljeni, se bodo morali po osmem letu starosti še enkrat podvreči cepljenju.

Občinski zdravstveni urad poziva vse osebe, ki prihajajo v poštev za cepljenje, naj

RODITELJSKI SESTANEK

Ravnateljstvo Nižje srednje šole v Gorici sporoča, da bo v nedeljo, 4. februarja, ob 10.30 v šolskih prostorih v ul. Randaccio roditeljski sestanek, na katerem se bo razpravljalo o uspehu dijakov. Zato vabi ravnateljstvo na ta sestanek vse starše, ki imajo otroke na tej šoli.

Iz Goriške

se čimpreje predstavijo na uradu v ulici Mazzini.

TRŽIČ

Po vročih dneh v Tržiču, ko so organi državne varnosti tako trdo nastopili proti stavkajočim delavcem in uradnikom, se stavka še vedno nadaljuje. Iz zgozlj sindikalnega gibanja drči polagoma že na politično raven. Kot rečeno, je pa vzrok tudi zadržanje oblasti, bodisi v Rimu, bodisi krajevnih. Dva meseca se že vleče vsa zadeva in je po mnogih pogajanjih spet na mrtvi točki. Nasilno postopanje je pa spravilo stavkajoče že do obupa. Boje se še hujših nastopov. Zato je občinski svet v Tržiču sklenil, da bo posredoval naravnost pri ministrih, ki so zbrani na kongresu demokratske stranke v Neaplju. Posebna delegacija se bo odpeljala na razgovore in zahtevala, naj se mezdno vprašanje v ladjedelnicah takoj reši, da ne pride do žalostnih posledic.

Zares je neverjetno, ko se toliko govori o »gospodarskem čudežu« v Italiji, da prav v obmejnih pokrajinah tega čudeža prav nič ne opazimo.

PODALJŠANJE PRIJAVE

Sindikati neposrednih obdelovalcev so zelo vznemirjeni sprejeli na znanje odlok, da je treba prijaviti vinske zaloge po hrmovih do 31. januarja. Ko je bil namreč odpravljen užitninski davek so finančne oblasti hotele izgubo nadomestiti s splošnim dohodninskim davkom (IGE). Kmetijske organizacije so se uprle nameri in posredovale pri ustreznih ministrstvih. Koraki so imeli nekaj uspeha. Predvsem je napoved domačih vinskih zalog podaljšana do 20. februarja. Izdali bodo tudi drugačne prijavnne obrazce, katere bo lažje izpolniti kot prejšnje.

RUPA

Rupenci smo dolgo upali in tudi še upamo, da nam bo novo nastajajoča industrija okrog nas vendarle nekoliko pomagala iz gospodarskih težav. Ob Vipavi deluje že precej časa kartonažna tovarna. V njej je dobilo delo nekaj naših ljudi. V zadnjem času pa je vodstvo ali gospodar tvornice znižal število delavstva, čeprav ima tovarna prav toliko dela, kot ga je imela prej. Nekatere delavke so prej delale samo pri enem stroju, zdaj mora pa kar pri dveh. Menimo tudi, da bi bilo prav tako za lastnike kot za delavce, če bi se dalo bolje poskrbeti za higieno, zlasti kjer se odbirata stari karton in papir.

Zapisati pa moramo eno svetlo točko, in sicer plače, ki so še ugodne. Pravijo, da bodo v februarju plače nekoliko zvišali. Samo, da bi jo tudi točno ob dnevu izplačevali, ker družinski očetje ne morejo čakati.

Povedali smo nekaj mnenj kot nepristranski zunanji opazovalci. Povedali smo jih tudi zato, da bi kaj zaleglo v prid delavstvu in tudi lastnikom, ki so si postavili tovarno na naših tleh. Le vzajemno delo med gospodarji in delavci, ki bi morali biti skoro vsi domačini, bi pripomoglo k uspešni razvoju.

- Kanalska dolina

Čipkarska umetnost pa še ni šla popolnoma v pozabo. Na eni zadnjih občinskih sej je namreč župan naznanil, da bo občina darovala oltarni prt za spomenik, postavljen v kraju Kindu, v daljnem Kongu. Tam so namreč črnici zahrbtno umorili skupino italijanskih letalcev, katerim v čast bo stal spomenik. Oltarni prt bodo pa prav špeterska dekleta okrasila z umetnimi čipkami. Na ta način bo glas o naši domači obrti prodrl v srce črne Afrike.

SOVODNJA

Vsako toliko časa se sliši, da se naši krajevni poslanci v parlamentu ali senatu nekoliko pobrigajo tudi za naše zaostale kraje. Senator Pelizzo je že pred časom izpovedal tri in pol milijona lir za delovišče, ki bo služilo obenem tudi kot učno središče za strokovno izobrazbo na delu zaposlenih prebivalcev.

Slišimo, da so tudi za občino Strenjo dobili skoro dva milijona lir iz Rima. Uporabili jih bodo za ureditev občinskih cest. Vendarle je zaposlenih vsaj dvajset delavcev za dobo dveh mesecev in pol.

TRBIZ

Krasna, sončna zimska nedelja je privabila na stotine smučarjev na prelepe bele odeje bregove pod Svetimi Višarji in Priskankom. Iz Trsta je privozil »beli vlak«, poln zimskih turistov. Prišli so tudi turisti in smučarji iz Gorice in iz drugih mest z avtobusi. Razveselilo nas je, ko smo opazili med njimi tudi dijake goriških slovenskih srednjih šol. Pod vodstvom načelnika njih športnega kluba so junaško smučali. Pogumnejši so si upali tudi na visoka snežišča pod Višarje; začetniki so se pa spodaj vadili. Marsikdo izmed njih je doživel svoj prvi dan na snežišču in se privadil športu na »dilačah«.

Dijaki iz Trsta so se merili v velikem slalomu na 700 metrov. Zvečer je bilo po gostiškem vse živo. Takih živahnih nedelj si želijo ne samo naša gostinska podjetja, ampak tudi domačini, ki so radi v družbi z živahno mladino.

GOSPODARSTVO

Kako preprečimo zastrupitve s škropili

Mnogokrat slišimo ali beremo, da se je ta ali oni zastrupil s škropili, katera uporabljamo proti zajedalcem, ki škodujejo rastlinam in tudi domačim živalim. Pri podrobnem proučevanju takih primerov redno ugotovimo, da je prišlo do zastrupljenja samo zato, ker se niso upoštevala navodila, natiskana na ovoju posode, ki je vsebovala škropilo. Oglejmo si to vprašanje od blizu:

V vsakdanjem življenju lahko nastanejo tile primeri zastrupljenja:

a) neposreden zaužitek škropila. Premnogi taki primeri so smrtni, pripetijo pa se ker se ne pazi dovolj, kje se hranijo posamezni predmeti. Zgodí se, da se zamenjajo steklenice s tekočinami in da se namesto poživiljajoče pijače zaužije strupeno škropilo. Isto se pripeti s sredstvi v prahu;

b) uživanje sadja ali zelenjave, ki je bila malo prej hote ali mimogrede poškrabljena. Vzrok takega zastrupljenja sta nepazljivost in neupoštevanje navodil, ki so navadno natiskana na ovojnini. Preden pride v promet kakšno novo, zelo strupeno škropilo, ga najprej dobro preizkušajo, koliko časa (ur, dni) po razdelitvi strup še učinkuje. Med znanimi škropili je najbolj strupen »TEPP«, ki pa v 48 urah po izvršenem škropljenju popolnoma izgubi svojo strupenost. Nekatera škropila pa so nevarna tudi 14 in več dni po uporabi. To pa je izrecno omenjeno na ovojninah in tega ter podobnih navodil se je pač treba držati. Zato smemo zatirati listne uši na zorečih breskvah le s toxfidom, ki izgubi svojo strupenost po 3 dneh, in ne s carposanom, ki ohrani strupenost tudi tri tedne. Velika večina strupenih škropil s časom neha biti nevarna, svinčeni arzenat pa jo ohrani: če je bilo drevo poškrabljeno s svinčnim arzenatom, ne smemo trgati sadja, dokler ni bilo po škropljenju pošteno oprano od dežja. Isto velja tudi za pridelke pod drevesom, ki je bilo poškrabljeno s svinčnim arzenatom;

c) zastrupljenje lahko nastopi tudi samo z dotikom, skozi kožo. Kdor pripravlja strupeno škropilo, kdor ga prenaša, kdor z njim

Kaj z zapuščeno kmetijsko zemljo?

Zaradi bega z dežele oziroma bega iz kmetijstva v industrijo in druge pridobitne poklice nastane vprašanje, kam z zapuščeno zemljo. V goratih predelih je to vprašanje zelo resno, saj ostali kmetje nočejo tuje zemlje in bi se najraje še svoje rešili.

Vlada je sklenila, da bodo v bodoče državna gozdna uprava, pokrajine in občine proti odškodnini lahko prevzele te površine in jih pogozdile. V nekaj primerih so gorska zapuščena naselja spremenili v turistične kraje, ki se dobro razvijajo.

V ravninah in v zmerno položnih legah se tudi opaža beg z dežele, a tam cena zemlji kljub temu raste, ker jo iščejo za stavbišča ali za zaokroženje bogato mehaniziranih posestev.

škropi, se lahko hudo zastrupi, ker pronične strup skozi kožo v kri. Najnevarnejša so tista škropila, ki so topljiva v oljih, kot n. pr. parathion. Zato moramo pri pripravljanju škropil in ravnanju z njimi paziti: če smo slučajno zmočili roko ali drugi del telesa s takim škropilom, moramo dotični del takoj umiti. Če bi to zanemarili ali bi zastrupljenje kljub temu nastopilo in smo prisiljeni iskati zdravniško pomoč, moramo zdravniku povedati čisto resnico in tudi pokazati ovojnino, v kateri smo kupili strupeno škropilo; na ovojninah je namreč navadno navedeno sredstvo, ki učinkuje proti zastrupljenju;

č) zastrupljenje nastopi lahko tudi z vdihavanjem zraku, v katerem plavajo drobne kapljice ali praški strupenih snovi. Temu zastrupljenju so podvrženi delavci, ki škropilo pripravljajo in ga razdeljujejo. Pred to nevarnostjo pa se lahko obvarujejo, če imajo posebne protiplinske maske;

d) končno so alergiki (posebno razpoloženi — dovzetni) lahko »zastrupijo« tudi z nestrupenimi škropili. Mnoga nebakrena škropila, ki so za pretežni del ljudi popolnoma nedolžna, povzročijo pri nekaterih posebno občutljivih ljudeh pordečenje kože in hudo bruhanje. Enak pojav je tudi pri hranilih, n. pr. pri jagodah, katerih mnogo nikakor ne smejo uživati, in večkrat niti videti od preblizu. Pri mnogih povzročajo cvetni prah tako imenovani »seneni kašelj« in »seneno mrzlico«.

— • —

Nakup semenskega krompirja z državno podporo

Rok za vlaganje prošelj za take nakupe je sicer zapadel 31. januarja, a mogoče imajo na Kmetijskih nadzorništvi še kaj na razpolago. Podpora pa dobiš samo za nakup semenskega krompirja, ki so jih pridelali pri C.E.M.O.P.A., to so Centri Moltiplicazione Patate. Za vso Italijo je priznanih 27 takih središč, a za naše kraje bi prišla v poštev predvsem središča na Južnem Tirolskem. Tam so 4, in sicer C.E.M.O.P.A., Federconsorzi v Bruneku in S.E.M.O.P.A. Kmetijskega konzorcija v Bocnu, potem še Cooperativa Produttori Sementi v Bruneku ter Produttori Sementi v Briksenu. Je pa malo verjetno, da imajo še sedaj kaj semenskega krompirja na razpolago, ker se je treba javiti mnogo prej.

Cena cepljenk sadnega drevja

Spodaj navedene cene so samo informativne za posamezna drevesca franko drevesnica. Kdor bi želel vedeti, koliko bi stala drevesca doma, mora prišteti k navedeni ceni še ovojninu, ki znaša navadno 5 do 10%, in voznino, ki pa je odvisna od kilometraže (števíla km) od drevesnice do nam najbližje postaje. Pri naročilu 100 drevesc navadno znižajo ceno za 10 do 20%. Cene so naslednje:

Marelice 200-230 lir, kostanj 340-350, kutina 180 do 240, češnja 240, kaki 170-200, jablane na dusenu 240-250, jablane na divjaku 190-220, hruške na divjaku 240-250,

hruške na kutini 190-200, breskve in slive 230, lešniki 150-180, limone in oranže drevesca 1600-1700, iste v grmičku 900-1000 lir za kos.

Cena industrialnega mleka

Pod industrialnim mlekom moramo razumeti mleko, ki ga kupuje industrija, pa naj bo za izdelavo masla in sira ali še za v nadaljnjo predelavo (kondenzirano mleko, mleko v prahu, kazein itd.).

Decembra leta 1961 je znašala cena za to mleko — postavljeno na hlevska vrata živinorejca — med 4000 in 5145 lir za hl. Najvišja — zadnja cena je bila v okolici Milana. Prav za prav so zahtevali najvišjo ceno za mleko na Sardiniji, kjer je bila še nedavno nad 100 lir za liter. Iz tega mleka so izdelovali tipični sardinski sir, ki pa je prav v zadnjem času šel hudo iz mode in mu je zato cena strahovito padla (pod polovico).

Umetno gojenje gob

Največ gob vzgajajo umetno v ZDA, kjer cenijo njih letno proizvodnjo na 600.000 stotov. Drugo mesto zavzema Francija s 400.000 stoti. Od teh so jih l. 1960 izvozili 70.000 stotov v vrednosti 2,5 milijarde lir. V celoti se v Franciji peča z umetnim gojenjem gob okoli 500 »gobarjev«, ki se morajo natančno držati pridelovalne tehnike, ki ni enostavna. Kot podlago za gobe je prej služil konjski gnoj, a s tem, da se ga iz dneva v dan težje dobiva, — zaradi mehanizacije — so bili gobarji prisiljeni iskati drugo osnovo. To danes že imajo in jo dobavljajo specializirana podjetja.

Umetno gojenje gob je precej razvito tudi v Italiji, posebej v okolici Rima, kjer je mnogo zemeljskih rovov. Tudi v Trstu je nekaj »gobarjev«.

Važna obvestila

Kmetijskega nadzorništva v Trstu

POSOSILA KMETOVALCEM

Kmetovalce obveščamo, da lahko dobijo pri Federaciji kmetijskih konzorcijev, pri Federalnem zavodu hranilnic in Narodni banki dela (Banca Naz. del lavoro) obratovno posojilo (prestito di conduzione) po tri odstotni obrestni meri. Kmetovalci, ki bi to posojilo potrebovali, se lahko obrnejo na omenjene zavode; vsa potrebna pojasnila pa daje Kmetijsko nadzorništvo v Trstu.

ZA KOKOSEREJCE

Kmetijsko nadzorništvo bo tudi letos nudilo prispevek za nakup en dan starih piščet sledečih odbranih pasem: Plymouth bela, New Hampshire, Rhode Island Parmenter in bela livorneška. Kokošereji lahko naročijo najmanj 25 piščet iste pasme, a ne več kot dve pasmi.

Naročila se sprejemajo do 26. februarja, a sprejemanje se bo vsekakor zaključilo, ko bo izčrpana v ta namen določena vsota.

Ob naročilu mora kokošerejec plačati 110 lir za vsako piščet. Piščeta pa bodo razdeljevali v marcu in aprilu.

ZA CVETLICARJE

Kmetijsko nadzorništvo v Trstu, ul. Ghega 6/I, je pričelo sprejemati naročila za nakup čebulic gladiol-mečkov, vzgojenih na Nizozemskem. Naročila se sprejemajo, dokler ne bo izčrpana v ta namen razpoložljiva vsota.

Naročiti je treba najmanj 250 čebulic, ob naročilu pa mora vsakdo dati na račun 10 lir za posamezno čebulico.

PRISPEVEK ZA DETELJO

Kmetijsko nadzorništvo je pričelo sprejemati naročila tudi za nakup večne detelje (lucerne), triletne detelje in semen travne mešanice. Prispevek znaša 30% nakupne cene.

R. Ne cveteja več zame...

21

»Pravična kazen ga bo zadela za vse krivice, ki jih je prizadejal lastni hčeri,« je rekel Živko z resnim glasom in uverjen v svoje besede.

Kako čuden je ta kraj, si je mislil, saj vpliva z neko daljnovidnostjo tudi na ljudi trdnih značajev. Vedno in vedno se mu je pojavljala pred očmi postava Nevinega očeta. Kar nič se ni zatorej začudil, ko je zaslišal pred hišo neke vznemirjene glasove. Odprl je okno in vprašal v noč, kaj se je pripetilo. Opazil je, da brlijo spodaj neke svetilke.

»Pridite hitro dol, gospod kolega,« je vpil doktor Moder, »zdi se mi, da se je pripetila nesreča.« Živko se je brž oblekel. Zdrvel je po stopnicah. Njegove misli so letele k Nevini. Kljub tesnobi v srcu mu je neki notranji glas pravil, da ona ni prizadeta. Mora biti kaj drugega, da kličejo oba zdravnika. Občutek se je še potrdil, ko je zagledal ljudi z gradiča Razpotje. Če bi šlo za Nevino, bi mu telefonirali.

»Gospod doktor, potrebovali bomo zdravnika,« ga je nagovoril bradat možak. Vi iščite ob močvirju,« se je obrnil na spremeljvalce in je nadaljeval, »konj gospoda Vrhovskega je pridirjal brez jezdeca na Razpotje.«

Mrzlo je spreletelo Živka. Ali je res? Se slutnje res uresničujejo? Ves večer je mislil na grajskega gospodarja in sedaj se je res nekaj zgodilo?

Morda je to tista pravična kazen za grehe, o kateri je govoril še pred nekaj urami: Zdaj ko se je pa morda res pripetila nesreča, ga je obšla kar groza.

S stariim doktorjem sta se odpeljala proti močvirju. Voz ni prav pripravno sredstvo po mehkiem in udirajočem se svetu. Skozi belkasto meglo so odsevale bakle in motne luči. Izstopila sta iz voza. Po ozki stezi se

je Živku zdelo še bolj nevarno. Komaj je stopil le za ped preko steze, že se je noga ugreznila. Temna voda je klokotala in skrivnostno odsevala v svitu bakel. Živka se je polastil neznan strah. Spomnil se je na Jerkovo pripovedovanje, kako je oče silil Nevo na nočne sprehode po teh stezah, dokler ji ni zdrobil živcev. Mar naj sedaj sočustvuje s takšnim nečloveškim očetom? Pa ga je spet obšel mrzel trepet, ko si je v mislih predstavil, da se morda kje tu v bližini po greza v smrtnih mukah človeško bitje v grozljivo močvirsko blato.

Tam, kjer sta stali dve brezi, je naredila steza ovinek. Korenike dreves so obdržale plaz bolj trdne zemlje.

Toda v svitu bakel se je pokazal prizor, ki ga nista nikoli več pozabila ne Živko ne njegov starejši tovariš. Med obema drevesoma je visela deska, obešena kot nekakšna gugalnica.

Kdo, za Boga, je pomislil Živko, je prišel na tako smešno misel, da se je hodil semkaj gugati? Če bi se močneje zanihal, zdrkne naravnost v močvirne tolmine.

Za sabo je zaslišal neki glas. Oglasil se je oni bradati, stari mož kot prej pred hišo: »Tu se je zgodilo. Šel je v močvirje, ker je iskal, kar je zgubil.«

»In kaj je zgubil?,« je vprašal Živko.

Starec ga je pogledal z nemirnimi očmi, ki so se v svitu bakel čudno lesketale.

»Naša gospodična z Razpotja,« je pojasnjeval, »ki je ljubila gospoda Vrhovskega, je ukazala pritrčiti gugalnico. Bila je polna življenja in brez strahu. Po cele ure se je gugala nad mračno vodo in se ni nič bala. Tu sta se tudi srečala. Ni ga več izpustila, tudi drugi ženi ga ni pustila. Ona ga je poklicala — ona rdeča vila z močvirja.«

»Vi mislite... da je gospod Vrhovski prišel sem...« Ni si upal izreči zadnje besede.

de. Saj je nemogoče, da bi se tak možak pogreznil v močvirsko blato. Možak je pokazal na neko temno stvar na tleh. Živko se je pripognil in je zagledal jahalni škorenj. Malo dalje še drugi...

»Sezul se je, preden je stopil na gugalnico. Tudi gospodična se je vedno bosa gugalala.«

»In zdaj... kaj boste ukrenili?« je izbruhnilo iz Živka. Možje so skomignili z rameni. Stari je pa mirno in trdo odgovoril: »Nič, gospod doktor, kar se pogrezne v močvirje, ostane za vedno tam.«

»Pa saj niso utrgane vrvi. Ni mogoče, da je padel!«

Možje so se spogledali, Živko je razumljiv njih pogled. Tu se je nekdo v obupu, morda v zavesti lastne krivde, sam obsodil. Morda v neskončnem hrepenenju po onem, kar je bilo in se ne bo nikdar več vrnilo.

Kako naj povedo o nesreči bolni Nevini? Ali mora to zlokobno močvirje neprestano stegovati krepplje po njej?

S povešeno glavo je šel za drugimi po stezi nazaj. Doktor Moder je razlagal, da bodo naslednje jutro z drogovi preiskali močvirje. Treba bo obvestiti tudi policijo.

»Skušajte prikriti nesrečo mladi gospe,« je še dodal. »Utegnilo bi ji škoditi.«

Živko je takoj odšel na Razpotje. Okna so bila še svetla. Prišel pa je že prepoznal, da bi preprečil, kar je hotel zakriti. Služinčad je že vedela in je povedala tudi mladi gospe.

Ogrnjena v jutranjo haljo in vsa premražena je sedela pri oknu in prisluškovala tja v noč. Njenega moža ni bilo doma. Zdravnik je stisnil ustna v bridek usmev. Saj je dobro vedel, kje je prebil noč.

Nevo so postrežnice prenesle v posteljo, ker je kar šklepetala z zobmi. Živko je dobro vedel, kaj pomenijo ti znaki. Mora poklicati še starega kolega, ker ne sme prevzeti sam vse odgovornosti. Prav hvaležen je bil, ko sta ostala sama pri bolniški postelji. Doktor Moder bo molčal, če bo Neva v polzavesti kaj govorila. Res je začela blesti. Doktor je pomenljivo pokimal Živku.

(Dalje)

V deset tisoč letih je lahko napravil človek biološko velik korak naprej, pa tudi nazaj.

Toda ob tem razmišljanju se mu je le še povečala želja, da bi čimprej spoznal tega človeka, ki ga je vedno bolj gotovo čutil nekje v bližini. Imel je občutek, kot da se je znašel v prazgodovini in da so se mu vrnili atavistični instinkti primitivnega človeka. Bogve kako, toda s kožo, čisto fizično je čutil bližino ljudi. In ob dotiku s travami in praprotni pod seboj, z drevesi okrog sebe in z znano, domačo gozdno naravo, ob pogledu na to čredo divjih konjičkov v dolini, ki so ga tako živo spominjali na prav take konjičke nekdanjih zooloških vrtov in prizorov iz prastarih filmov iz kinotek, se mu je vrnil občutek notranje gotovosti. Vse to je bilo tako kot nekdanj, in morda je le tudi človek ostal isti.

Pogledal je na blesteče kazalce zapestne ure. Polnoč je pravkar minila. Tiho, a previdno, kot na lovskem pohodu in z avtomatsko pištolo pripravljeno na strel, se je spustil po parobku navzdol na ravnico. Sklenil se je ravnati po nagonu, in nagon mu je pravil, da mora iskati ob rečici navzgor, proti zgornjemu, najbolj skritemu delu doline.

Hodil je v senci gozda, ki je rastel čisto do roba ravnice, da bi ne preplašil konjske črede in da bi ga tisti skriti ljudje prekmalu ne opazili in ne pobegnili ali mu pripravili zasedo, iz strahu, da jih misli napasti. Ravnica pa je bila le dozdevno, od daleč ravna in lahko prehodna. V resnici je bila posuta s precejšnjimi skalami, ki so jih nanosile povodnji ali pa so se — morda kdaj ob potresu ali s plazovi — privalile navzdol po pobočju. Ponekod je bila močvirna, da se je do srede meč pogreznil v blato, iz katere-

Povzatek iz vesolja

E. Z.

45.

ga se je izvlekel tako, da se je oprijemal močnih vej v bližini. Končno si je odrezal debelo palico, da je z njo preizkušal tla pred seboj. Poleg tega je bil vsaj ob vznožju hriba ves valovit; neprestano se je moral vzpenjati na majhne gomile; v ravnico segajoče obronke pobočja, plezati preko ogromnih trohnečih debel ali skakati preko strug majhnih hudournikov in izvirov, ki so tekli s pobočja in se izlivali v rečico. Večkrat je vznemiril kakega grizlyja, ki je prežal v grmovju ob robu ravnice na konjiče, in enkrat je v mesečini jasno razločil obrise velikanskega tigra, ki je leno izginil nazaj v gozdno temo, živčno udarjajoč z repom. Preden je izginil, se je nekajkrat ozrl nazaj po njem, bolj radovedno kot sovražno. Da je bil v resnici sibirski tiger, mu je kmalu nato razodelo mogočno rjojenje, ob katerem so se konjiči v bližini prestrašeni spustili v dir in se v precejšnji oddaljenosti zbrali v večjo skupino.

Nehote je odvrget palico in krepkeje stisnil avtomatično pištolo v roki, toda bil je odločen streljati le v skrajni sili, če bi bil napaden. Zakaj bi motil naravni red. Pa saj še tako lepim lovskim plenom ne bi mogel ničesar početi, ker bi ga ne mogel odnesti s seboj. Toda kakšen užitek bi bil loviti v teh gozdovih!

(Dalje)

ŠPORTNI PREGLED

DVE ZASLUŽENI ZMAGI JUGOSLOVANSKE KOŠARKARSKE REPREZENTANCE

Jugoslavija druga v Evropi

(Posebno poročilo iz Ljubljane)

Za košarkarski tekmi med Jugoslavijo in Italijo je vladalo veliko zanimanje, saj je šlo za to, katera je druga najboljša košarkarska ekipa v Evropi (prva je namreč Sovjetska zveza).

Glavni favorit tekmovalja je bilo državno moštvo Jugoslavije, ki se je začelo konec leta 1959 uvrščati med najboljšje ekipe v tem dinamičnem športu. Po tekmovalju v Istanbulu je Jugoslavija osvojila zlato svetinjo na III. sredozemskih igrah, drugo mesto v predolimpijskem turnirju, ki se je odigral v Bologni, šesto mesto na Olimpiadi v Rimu, drugo mesto na evropskem prvenstvu v Beogradu in naslov prvaka Balkanskega polotoka. Lani je Jugoslavija odigrala 16 tekem in dosegla kar 14 zmag, poražena je bila samo dvakrat in to od Sovjetske zveze.

Italija, ki spada med najboljšje evropske ekipe, je v Rimu bila četrta (za ZDA, SZ in Brazilijo). Italijani niso sodelovali na lanskem evropskem prvenstvu in sedanji nastop v Jugoslaviji je bil prvi po olimpiadi v Rimu.

Jugoslavija in Italija sta se prvič spoprijeli v Pragi leta 1947. Italijani so tedaj bili drugi v Evropi, Jugoslovani pa so bili šele začetniki in zato je zmaga pripadla Italijanom (59:33). Jugoslavija je od tedaj zelo napredovala in tako so Italijani leta 1949 in 1950 zabeležili samo dve tesni zmagi (v Neaplju 43:28 in v Nici 40:37). Leta 1951 so Jugoslovani v Istanbulu dosegli prvo zmago (55:32), leto kasneje pa so v Milanu klonili z izidom (34:55). Jugoslavija je v Istanbulu nekaj mesecev pozneje zadala Italijanom še en poraz (51:43). Nato sta se Jugoslavija in Italija srečali leta 1953 v Moskvi v finalnem delu evropskega prvenstva in tudi tokrat so bili Jugoslovani najboljši (48:45). Potem so premagali Italijane še v Istanbulu (77:65). Leta 1955 je v zelo razburljivi igri Italija premagala v Budimpešti Jugoslavijo z izidom 69:66. Po treh letih »odmora« sta se reprezentanci srečali v Pesaru (tedaj je prvič nastopil Korac) in zmago so za las dosegli domačini (62:57). Zadnje srečanje (Istanbul 1959) se je zaključilo v korist Jugoslavije z rezultatom 78:76.

Jugoslovanski košarkarji so v prejšnjem tednu (v četrtek v Beogradu in v nedeljo v Ljubljani) premagali Italijane, ki po prikazani igri niso predstavljali kdovekako nevarnega nasprotnika, kot bi lahko pričakovali po njihovi slavi. Jugoslovani so namreč v vsakem pogledu nadkriljevali nasprotnike, in to posebno v Beogradu. S hitrimi akcijami in duhoviti kombinacijami ter točnim metanjem na koš je jugoslovanska reprezentanca premagala Italijane s prednostjo 12 košev v Beogradu in le 6 košev v Ljubljani. Gledalci so kljub temu imeli vtis, da Jugoslovani niso pokazali vseh zmožnosti.

V Beogradu so Jugoslovani že v samem začetku izvedli oster napad in prišli tako v vodstvo, ki so ga obdržali do konca tekme. Domačini so bili v stalni premoči in zmaga ni bila nikoli v dvomu. Italijanom je uspelo znižati razliko samo tedaj, ko so Jugoslovani zamenjali standardne igralce z rezervnimi. Sedem minut pred koncem srečanja je Jugoslavija vodila z 20 koši razlike, zatem so Italijani s požrtvovalno igro dosegli 9 košev ter tako razliko zmanjšali.

Druga tekma, ki je bila v Ljubljani, je bila še bolj razburljiva in lepša, ker so se Italijani dobro znašli. Kljub temu se je tudi drugo srečanje končalo z zmago jugoslovanske reprezentance, ki je tako potrdila, da je druga v Evropi. Italijani so prišli v vodstvo, toda Jugoslovani so jim takoj odgovorili. Italijani so bili v nasprotju z beograjskim nastopom kot prerojeni in zato z ostrimi protinapadi večkrat izenačili izid. Šele tik pred koncem prvega polčasa so Jugoslovani dosegli vodilni koš. Domačini so v začetku drugega dela igre razvijali ob navdušenem navijanju številnega občinstva napad za napadom in tako v nekaj minutah dosegli vodstvo 10 točk. Ta razlika je bila odločilne važnosti za zmago, ker so borbeni Italijani večkrat točno ciljali. Čeprav so gosti proti koncu tekme zmanjšali razliko, so njihovi najboljši moralni drug za drugim zapustili igri-

šče zaradi petih osebnih napak in tako dokončno prepustiti vajeti Jugoslovanom. Zmagali so domačini z izidom 88:82 (42:40), medtem ko se je v Beogradu tekma končala z rezultatom 89:77 (42:30).

Kaj bi rekli o nastopajočih? Domačini so bili v vsakem pogledu boljše od gostov; bili so posebno točni v metih. Razen tega pa je bila jugoslovanska ekipa tudi telesno bolj pripravljena, kar se je videlo zlasti pri streljanju na koš. Jugoslovani so igrali dobro, ker so prekašali nasprotnike v skokih pod koši, tako v obrambi kakor v napadu. Mnogo točk so Jugoslovani dosegli, prav koder so gostom odvezemali žogo.

IZIDI

Beograd: JUGOSLAVIJA - ITALIJA 89:77 (42:30); prosti strelji 27:36 (Jugoslavija) 23:32 (Italija) — Ljubljana: JUGOSLAVIJA - ITALIJA 88:82 (42:40); prosti strelji 24:43 (Jugoslavija), 12:16 (Italija) — Moštva (v oklepaju skupno število košev). Jugoslavija: Korac 58, Daneu 44, Petričević 23, Djerdja 19, Nikolić in Djurić 11, Dragojlović 10, Gordić 1, Bojović, Kovačić, Lalić, Radović in Logar. — Italija: Lombardi 42, Vittori 36, Vianello 21, Pieri 19, Bufalini 9, Cescutti 8, Gavagnin, Pellanera in Gatti 6, Conti 4, Maggetti 2, Orzali in Ongaro. Sodnika: Doskocil (Češkoslovska) in Katarinski (Bolgarija).

PREGLED TEKEM

JUGOSLAVIJA : ITALIJA

V Italiji	3	0—3	119—160
V Jugoslaviji	2	2—0	177—159
Drugje	8	5—3	445—429
Skupno	13	7—6	741—748

Najboljši igralci jugoslovanske reprezentance so bili Korac, ki je v obeh tekmah skupno dosegel 58 košev, Daneu 44, Petričević 23 in Djerdja 19 košev. Triindvajsetletni Korac je brez dvoma najnevarnejši napadalec Evrope in prav njemu se mora Jugoslavija zahvaliti za številne uspehe. Ker je Korac nezadržan pod košem in ga skušajo nasprotniki na vse načine ustaviti, si naberejo vrsto osebnih napak. Korac, ki je visok 1,93 m je bil najboljši strellec tako na olimpijskih igrah kot na evropskem prvenstvu. Daneu, kapetan ekipe, je bil pravi motor moštva. Tehnično dovršen, borben in uspešen se je izkazal tudi v Beogradu in v Ljubljani ter tako potrdil, da je zaslužen dobiti lani naziv najboljšega igralca Evrope, čeprav ima samo 24 let. Sledita mali Djerdja, poskočni in hitri gonilni stroj za vse najbolj nevarne napade, ter velikan (2,10 m) Petričević, ki se je izkazal posebno v Ljubljani. Za zmago sta zaslužna tudi Djurić in Nikolić, ki sta bila neutrudljiva. Točen je bil tudi Dragojlović (igral je samo v Beogradu).

V prvi tekmi je bila igra Italijanov precej zmedena in netočna, kar so Jugoslovani izrabili in si nabrali velik naskok. V Beogradu so igrali zelo slabo in to posebno v streljanju od daleč, kar je bila nekdan njihova odlika. Prav tako niso uveljavili svojega protinapada. V Ljubljani pa so Italijani igrali dobro, tako v obrambi kot v napadu. Le obramba je bila preveč ostra in tako je kar 5 igralcev bilo prisiljeno zapustiti igrišče pred koncem tekme. Italijani so posvetili preveč pažnje Koracu in Danevu in tako sta Petričević in Djerdja ostala sama.

Najboljši Italijani so bili Vittori, ki ni bil nikdar tako borben, kot zdaj v Jugoslaviji. Bil je prvi steber moštva. Odlično sta igrala tudi Vianello, ki je bil kar sedem mesecev odsoten od igrišča, in plodovit strellec Lombardi. Požrtvovalen je bil tudi Pellanera, dobro je igral Bufalini. Pieri, Gatti, Cescutti in Vianello so se izkazali le včasih. Ostanejo Maggetti, Conti, Ongaro in Orzali, ki so malo igrali.

Italijani so zadovoljni z nastopi v Jugoslaviji, ker so lahko ugotovili, da bo moštvo čez nekaj mesecev zelo vigrano, posebno še, ko bodo nastopili še drugi prvovrstni igralci, kot so: Bertini, Sardagna, Giomo, Volpato in mlade nade Barlucchi, Cosmelli in Dal Pozzo. Paratore, glavni trener ekipe, trdi, da je Italija na boljšem kot Jugoslavija, ker ima več obetajočih igralcev, medtem ko Jugoslavijo sedaj rešujejo le nekateri prvovrstni košarkarji.

D. T.

ŽENA IN DOM

O pripravljanju mize in lepem vedenju

SPLOSNA PRAVILA, KI JIH JE TREBA UPOŠTEVATI PRI MIZI

3. — Če opazite, da kateremu izmed gostov manjka kruh, sol ali podobno, ki pa se nahaja v vaši bližini, ponudite mu takoj zaželeno stvar. Ako vi potrebujete nečesa, zapomnite si, da v nobenem primeru ne smete stegniti roke nad krožnikom vašega bližnjega; vljudno ga zato naprosite, naj vam poda predmet, ki ga rabite. Če ste naprošeni, da podate komu krožnik, pazite, da ga držite tako, da se s palcem čim manj dotikate njegovega gornjega roba.

Nož, ki ga vi uporabljate, ne sme služiti tudi zato, da vzamete z njim sol ali pa da zrežete košček kruha, ki je na mizi in je vsem na razpolago. Sol mora imeti svojo posebno žličko in če kruh ni bil poprej razrezan na majhne kose, mora gospodinja poskrbeti, da položi zraven njega nabrušen nož. Preden vzamemo kruh iz koška, si bomo z očmi izbrale tistega, ki ga želimo in ga nato vzamemo, ne da bi se dotaknili drugih kosov. Kruha ne režemo z nožem, niti ga odgriznemo z zobmi, ampak ga odlomimo s prsti na majhne kose, ki jih dajemo v usta.

Če se dogodi, da vam pride pod zobe, medtem ko jeste meso ali ribe, košček kosti, nesite vilice k ustom, denite kost nanje in jo položite na rob krožnika.

Ponavadi serviramo zelenjavo na posebnih krožnikih, ki jih postavimo na zgornjo levo stran krožnika za meso in krompir. V tem primeru bomo jedli z majhnega krožnika in skrbeli, da hkrati ne-

hamo jesti na obeh krožnikih. Če se pa primeri, da je ostalo še nekaj zelenjave, obrnite vilice v levi roki tako, da gledajo s konicami navzgor in pojete preostalo zelenjavo s pomočjo noža.

Nekoč so smatrali, da je neollikano pomočiti kruh v omako; če pa danes pomaga kružnik, nihče nima nič proti, nasprotno, gospodinja bo s tem zadovoljna. Ne smemo pa jesti z roko, ampak se moramo pri tem posluževati vilic. Stvar, ki jo morate vedno upoštevati, je ta, da ne smete nikoli postaviti noža v usta.

Spomniti vas hočemo še na nekaj: preden hočete piti, si morate obrisati usta s prtičkom, da ne ostanejo na robovih kozarca madeži. Po končanem obedu bomo prtiček lepo spravili.

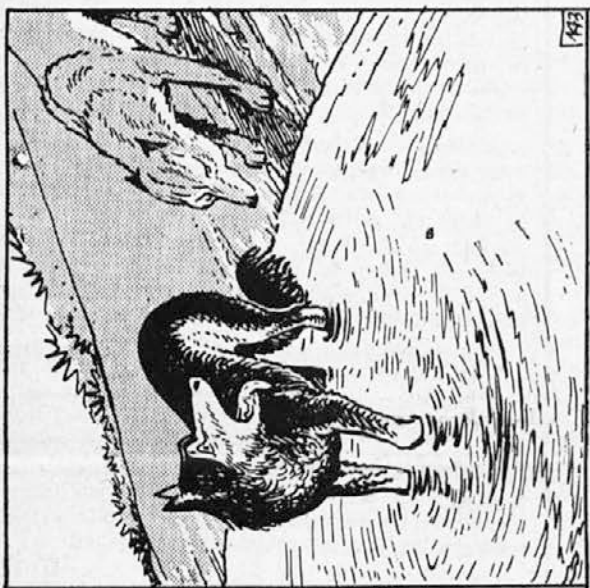
Dobro je, da naučimo otroke, že ko so majhni, kako se je treba vesti pri mizi. Lepo obnašanje pri mizi je vedno potrebno in ne samo ob raznih slovesnostih. Zato čim prej se naučimo, tem naravnejše bo naše vedenje pri mizi, ki nam bo prihranilo marsikatero trenutke negotovosti in zadrege. Dovolite zato svojim otrokom, da se udeležijo kosila ali večerje z »velikimi«, seveda kadar nimate gostov. Naj imajo višjo stolico, ali pa normalno z nekaj blažimami, tako da lahko udobno sedijo pri mizi. Dajte jim majhne vilice in nož v obliki lopate in naučite jih, kako jih je treba uporabljati. Predvsem pa pazite, kako se vedete vi pri mizi, kajti otrokom zadostuje le nekaj pogledov, da se naučijo, kako »veliki« jedo. Otroci so namreč mojstri v posne-manju.

Ondina

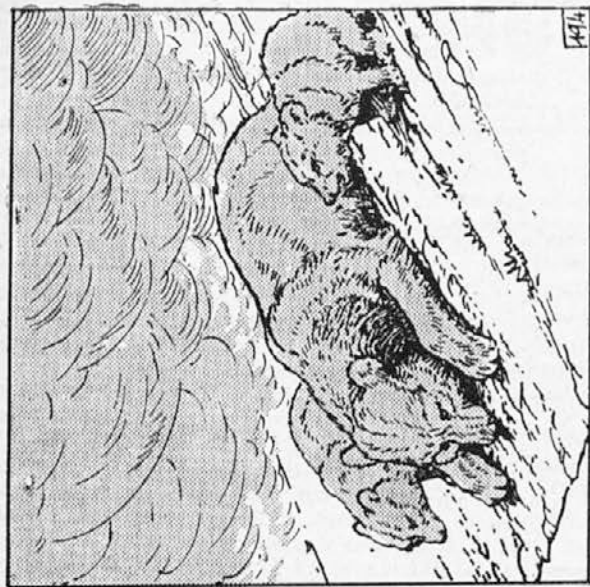
(Nadaljevanje sledi)

193. Crni oblak je grozeče narastel in veter ga je zanašal čedalje bliže. V gozdu se je dvignilo čudno, mrzlično vrvenje. Živali so začele bežati pred velikim gozdnim požarom. Zmedene in zbegane so se poganjale prav v smer ognja. Zmeda je trajala vso noč. Jutro pa je prineslo neznosno vročino, dim in pepel.

194. Kazan se je prestrašil. Ne zase, za Sivo. Saj je bila zanj najlažja in najenostavnejša rešitev preplavati široko reko. Toda vsi njegovi poskusi, da bi to tega dejanja pripravil Sivo, so propadli. Kazan je bil pes in se vode ni bal, Siva pa je bila volkulja s priloženim odporom in strahom, ki ga čutilo divje živali do vode.

195. Šumenje velikega požara je prihajalo vedno bližje. Iz žareče zmede so našle pot nekatere živali. Losi, severni jeleni in srnjaki so poskakali v vodo. Na beli obrežni pesek se je upehan zgrudil medved z dvema mladičema. Potem so se vsi trije pogrnali v vodo. Kazan je gledal za njimi. Potem je pripeljal Sivo prav do brega reke.

196. Druge živali, ki so se tudi bale vode, so jima sledile ali pa so zbežale pred njima. Velik, zavajen jezevec je sopihal proti njima, majhna vitka podlasica je z naglimi skoki švigala čez pesek, kuna jima je sledila s tožimi kliči prav do roba vode. Več in več se jih je zbiralo: kune, listice, volkovi, vsi, ki tako kot Siva niso znali plavati.

197. Že na pol zadušena od dima sta se Kazan in Siva približala zadnjemu zatočišču pred ognjem in obstala, kot da bi ju oplazila strela: pred njima je stial še hujski sovražnik kakor ogenj! Kazan se je kot puščica pognal proti malemu polotočku, jeziku, ki je mogle daleč v tok reke. Na tem najboljšem, najtvoj varnem mestu se je leno iztegoval — ris.

198. Siva je za dolge trenutke pozabila na svojo slepoto. Kakala je prilike, da bo pomagala Kazanu v boju. Kuna se je umaknila, jezevec so kričali kot otroci in spremljali spopad. Kazan pa je videl samo sovražnika. Lahke kot pero se je izognil njegovi šapi in ga popadel za vrat. V tem trenutku se je Siva zagrizla risu v bok.

Za
naše
najmlajše

33

PO
POVESTI
J. OLIVERA
CURWOODA

RIŠE:
M. MUSTER